

JONATHAN AUXIER

COSARUL

POVESTEA UNEI FETE
ȘI A MONSTRULUI EI

Traducere din engleză de
Ruxandra Tudor

✧ FATA ȘI
COȘARUL EI ✧

Sunt tot soiul de minunății pe care le-ai putea vedea când nici nu se crapă bine de ziuă. Ai putea să-ți vezi părinții dormind. Ai putea să vezi o pasăre ambițioasă, care prinde un vierme. Ai putea să vezi pe trotuar un penny al nimănui, exact când mijesc zorii. Și, dacă ești foarte, foarte norocos, ai putea chiar să dai cu ochii de fată și de Coșarul ei.

Privește! Uite-i cum se apropie prin ceața dimineții: un bărbat uscățiv, cu o perie lunguiață pe umăr, al cărei capăt se bălăngănește în sus și-n jos, la fiecare pas. În spatele lui, vine târâș-grăpiș o fetiță cu o găleată în mână, care îl iubește mai presus decât orice pe lume.

Se ține după bărbat de parcă ar fi umbra lui. Dacă sare el peste o băltoacă, sare și ea. Dacă țopăie el de-a lungul drumului, țopăie și ea. Nu trebuie decât să te uiți la ei ca să-ți dai seama că fata îi aparține bărbatului, iar bărba-

tul, fetei. Și-n timp ce trec pe lângă casele cufundate în somn, cântă din toți răunchii:

C-o perie și-o găleată, cu scrum și-o melodie
Un coșar v-aduce o mică bucurie!

Cântecul nu-i cine știe. Nici vocile lor nu-s mai breze. Dar când cântă, se întâmplă cel mai neobișnuit lucru. În loc să trântescă ferestrele ca să nu-i mai audă, oame-nii se ridică din paturi, dau perdelele la o parte și decid să iubească lumea un pic mai mult. Părinții simt brusc dorința să-și îmbrățișeze copiii. Cei mici simt brusc nevoia să-și lase părinții să facă asta.

Și fiecare suflet, fie el tânăr sau bătrân, petrece restul zilei fredonând cântecul fetei și al Coșarului ei.

De când se știe fetea, Coșarul a fost lângă ea. La început a purtat-o într-un ham și a hrănit-o cu biberoane cu lapte. După ce s-a ridicat pe propriile picioare, a lăsat-o să se cațare pe umerii lui și să culeagă mere din merii pe lângă care treceau. Iar când s-a făcut mare, au început să meargă unul lângă altul, ca adevărați egali.

Coșarul împărțea totul cu fetea. Dacă avea un fular, o lăsa pe ea să-l poarte în zilele friguroase și îl lua el în cele toride. Dacă găseau un codru de pâine, fata mânca o jumătate și îi dădea cealaltă jumătate Coșarului. Acesta mânca jumătate din bucata rămasă și îi dădea fetei cealaltă bucată, din care ea mânca jumătate și tot așa. Își dădeau pâinea de la unul la altul până când nu mai rămânea nicio firimitură și aveau burțile pline.

Coșarul împărțea cu fata inclusiv munca pe care o făcea. La început, nu o lăsa decât să adune cenușa din

vatră, dar după ce copila a mai prins puteri, i-a permis să se cațare pe coșuri împreună cu el. De la bun început, fata s-a dovedit o cățărătoare înnăscută. Avea picioare lunguiețe, precum Coșarul, și un trup uscățiv, astfel că se putea strecura și prin cele mai strâmte hornuri.

Să te afli în interiorul unui horn este un lucru înspăimântător; este beznă și atât de strâmt, că aproape nu-ți mai dai seama în care sens e ieșirea. Așa se face că, atunci când urcau în interiorul unui horn, cei doi își cântau unul altuia. Coșarul, care urca mereu primul, îndepărta cu peria funinginea, cuiburile și pânzele de păianjen, fără să se oprească din cântat. Iar fata știa că, dacă îi urma vocea, avea să fie în siguranță.

La un moment dat, apăreau brusc la capătul hornului, plini de funingine și victorioși. Priveliștea de acolo, de sus, era cu adevărat grandioasă. În orice direcție te-ai fi uitat, nu vedeai decât kilometri întregi de acoperișuri care păreau niște dune mititele, ce serpuiau către orizont. Nu de puține ori, Coșarul a spus că nici măcar regii și lorzii nu-și puteau dori o priveliște mai grandioasă – și a ținut să menționeze că nu vorbea în dodii, pentru că de-a lungul timpului curățase câteva palate.

Fîrește că viața nu era mereu simplă pentru fată și pentru Coșarul ei. Erau multe nopți cu frig și ploaie, după cum erau și multe zile în care îi chinuiau umezeala și foamea. Li s-a întâmplat de mai multe ori să ajungă într-un oraș nou și să se trezească dintr-odată înconjurați de un grup de coșari nervoși, de prin partea locului. De fiecare dată când se întâmpla asta, o ruga pe fată să aibă grijă de unelte ca el să se poată duce să discute pe alee cu ei. Apărea câteva minute mai târziu, schiopătând ușor și cu

hainele cam sfâșiate, dar cu un zâmbet mai larg decât avusese vreodată. Îi spunea fetei că bărbații aceia îi povestiseră despre un cartier din apropiere, cu niște case nu-mai bune de curățat. Și că, drept mulțumire pentru acea informație valoroasă, luase hotărârea să le dea toți banii din buzunar.

Când făcea lucrări de consolidare, Coșarul primea o monedă, câteodată chiar două. În drum spre ușă, îl sfătuia întotdeauna pe proprietar să facă un foc zdravăn toată noaptea, ca nu cumva vreo rândunică să-și construiască cuibul în horn până a doua zi. (Aceasta era o glumă știută numai de Coșar și de fată, iar ea se abținea cu greu să râdă, ca să nu strice tot farmecul.)

Mai târziu în aceeași seară, după ce apunea soarele și orașul se cufunda în liniște, cei doi se întorceau la aceeași casă; fata se cățara pe burlan până la marginea acoperișului și lăsa să cadă o funie, ca să poată urca și Coșarul. Apoi o luaui tiptil spre coșul care fumega, atenți să nu facă niciun zgomot, și întindeau păturile lângă locușorul acela cald, ca să se pregătească de somn.

Cei mai mulți copii detestă ora de culcare și fac orice ca să o evite. Asta se întâmplă pentru că sunt forțați să doarmă sub păaturi aspre, în case înăbușitoare. Dacă ar putea să doarmă ca fata și Coșarul ei – pe acoperișuri călduțe, sub o mare de stele –, ar înțelege ce magie presupune somnul.

Uneori, în timp ce se pierdeau cu privirea în întunericul infinit, Coșarul îi spunea fetei povești despre ziua care tocmai se încheiase. Alteori, pur și simplu stăteau fără să scoată o vorbă. Dar fiecare noapte se termina la

fel: cu fata care adormea pe pieptul lui, în timp ce el o mângâia pe cap și îi cânta cântecul lor special de leagăn:

C-o perie și-o găleată, cu scrum și-o melodie
Un coșar v-aduce o mică bucurie!

Și în timp ce Coșarul fredona aceste versuri, fata se cufunda în somn și visa stele și mări și aventuri dintr-un tărâm foarte îndepărtat.

Aceasta era viața pe care o știa fata. Și în fiecare seară adormea în pace, știind că ea și Coșarul nu aveau să se despartă vreodată.

❖ VOCI ÎN
ÎNTUNERIC ❖

Dintr-odată s-a auzit o voce:

— Nan, povestește-ne despre Coșar.

Deși era întuneric în magazia de cărbuni, Nan știa că vorbea Newt. Băiatul era ultimul venit în echipa lui Crudd. Nu împlinise 6 ani și nu cunoștea toate regulile. Prima dintre ele presupunea să nu întrebă niciodată alt cățărător despre viața de Dinainte.

În magazia de cărbuni erau cinci cățărători băieți: Newt, Whittles, Shilling-Tom, Roger și Nan, care nu era băiat, dar nu aveai cum să-ți dai seama dacă te uitai la ea. Era la fel de murdară ca restul.

— Cine ți-a spus despre Coșar? a întrebat Nan. Roger?

— N-am nicio treabă cu asta, Cenușăreaso, a mormăit Roger din locul lui de sub scări.

Îi spunea lui Nan „Cenușăreasa” pentru că simțea că o sâcăia. Și așa și era.

— Nu mi-a zis nimeni, a răspuns Newt. L-am *visat*. Astă noapte am dormit în colțul tău. Am visat că el și fata cântau pentru toți oamenii. Numai că m-am trezit înainte să aud versurile.

Acesta – visul – era un lucru care se tot repeta. Se întâmpla des ca unul dintre băieți să spună că îl visase pe Coșar. Nan nu avea nicio explicație. Părea să se întâmple ori de câte ori unul dintre ei adormea aproape de ea. Dar tot ce știa fata era că nu îi plăcea deloc asta. Coșarul era *al ei*.

— Tu ai fost, nu-i așa? a întrebat Newt în șoaptă. Tu ești fata din visul meu.

— Nu, a răspuns Nan. Eu sunt fata care vrea să doarmă.

Petrecuse paisprezece ore cățărându-se pe coșuri de fum și știa că a doua zi o așteptau încă și mai multe.

— Newt, du-te și cântă la o altă masă, s-a auzit o voce răgușită, de lângă fereastra din șipci.

Era Whittles. Deși avea doar 8 ani, vocea lui suna ca a unui bărbat care inhalase prea multă funingine.

— Eu și Shilling-Tom visăm fata și Coșarul ei de ani întregi. Și nici măcar o dată n-am reușit s-o convingem pe Nan să recunoască asta.

— Că bine zici, a spus Shilling-Tom, care era cel mai bun prieten al lui Whittles. Și de la oala lui Trundle poți să scoți mai multe vorbe.

Trundle era femeia care avea grijă de ei. Dacă se putea spune asta.

— N-am ce să recunosc, pentru că este o prostie, a răspuns Nan. Cum ar putea doi oameni să aibă același vis?

— Coșarul este o persoană reală? a continuat Newt. Pare un om minunat. Mult mai amabil decât stăpânul Crudd, a spus el în șoaptă, ca să nu-l audă acesta, din camera lui de sus.

— Coșarii nu ar trebui să fie minunați, i-a răspuns Nan. Sunt murdari și duri ca piatra. Întocmai ca un coș de fum.

Poate că *minunat* era un cuvânt potrivit pentru a caracteriza pe cineva din fosta viață a lui Newt, dar acum era cățărător. Nu avea să reziste mult dacă ținea morțiș să folosească astfel de vorbe.

L-a auzit cum se trage mai aproape de ea.

— Te rog, Nan.

Ochii fetei se obișnuiseră deja cu întunericul, astfel că îi putea distinge conturul capului. Pentru că îi fuseseră tunși cârlionții la zero, acum chiar arăta ca un mormoloc [*Newt*]. Nici că se putea un nume mai potrivit.

— Spune-mi doar dacă este o persoană reală. Promit să nu le zic celorlalți.

— Nu te mai milogea așa. Un cățărător nu se milogeste niciodată.

Aceasta era o altă regulă.

— Ce-ai zice dacă m-aș culca aici, lângă tine? a întrebat-o el, luând-o de mână. Așa aș putea să-l visez și eu.

Nan știa ce voia puștiul să spună. Credea că visele veneau cumva de la ea, ceea ce era imposibil. L-a împins într-o parte și i-a spus:

— Găsește-ți un alt colț.

— Hei, ia-l ușor pe puști! a zis Whittles. Nu a trecut mai mult de o săptămână de când...

Nu a continuat. Niciunul dintre ei nu știa ce se întâmplase cu familia lui Newt de ajunsese aici, dar trebuia să fi fost ceva grav. Întotdeauna era ceva grav.

— Nu mă milogesc, a spus Newt. Dar n-am ce face: nu pot să adorm fără o poveste de noapte bună. Mami spune mereu...

A făcut o pauză, după care a reluat cu o voce pierdută:

— Mami *spunea* mereu... M-am gândit că, dacă aud o poveste despre Coșar, o să pot să adorm.

Nan și-a amintit că și ea se simțise la fel. Dar asta se întâmpla cu mult timp în urmă. Asta se întâmpla în viața „dinainte”.

— Pot *eu* să-ți povestesc despre Coșar, i-a spus Roger ieșind de-a bușilea din locul lui de sub scări. Este fostul stăpân al Cenușăresei, dinainte să i-o înhațe Crudd.

Roger era cel mai vechi cățărător din echipă și știa despre viața ei de „dinainte”. Iar ea îl ura pentru asta.

— Ar fi trebuit s-o auzi spunând cum Coșarul ăsta al ei era un prinț parcă desprins din cine știe ce basm. Numai că nu-i niciun prinț, crede-mă. Pentru că nici nu împlinise vârsta ta când Coșarul ăsta al ei...

— Ajunge! a intervenit Nan.

— Eu spun când ajunge! a ripostat Roger. Știi care este partea cea mai tristă? Au trecut cinci ani și ea se încapățânează să creadă că el o să se întoarcă. Cum ar putea...?

— TACĂ-ȚI FLEANCA! a tunat vocea lui Nan.

Simțea cum o țintuiau toți cu privirea. Whittles a fost cel care a rupt tăcerea:

— O încăierare între Nan și Roger? Aș da și bani ca să asist la *asa ceva*.

Shilling-Tom a izbucnit în râs:

— Pariez p-un shilling că Nan îl pune la pământ.

Fata l-a auzit dând cu banul și prinzându-l în palmă. Era prima dată în toți anii de când lucra cu el când vedea bănuțul acela; de fel îl ținea pitit, ca să nu i-l fure ceilalți băieți.

— Păstrează-l pentru tine, a zis Nan, care nu voia să-i lase să-l instige pe Roger la ceartă.

Băiatul era de două ori cât ea și lupta murdar. A ridicat privirea spre fereastră. Urma să se crape de ziuă în câteva ceasuri, iar asta însemna că toți aveau să fie din nou pe străzi, cu periile în mână. S-a simțit dintr-odată foarte obosită.

— Culcă-te, i-a șoptit lui Newt. Măine o să te cațări prima oară pe coș și n-am vrea să moțâi așa, cocoțat acolo.

A vrut să facă o glumă, dar nu era nimic hazliu în asta – un puști pe nume Hi-Ho pățise odată așa ceva. Și-a rupt ambele picioare și a ajuns să cerșească pe străzi.

Nan l-a auzit pe Newt cum scoate un fel de scâncet și cum se trage înspre celălalt perete al magaziei. Urma să se smiorcăie până îl lua somnul, așa cum făcuse și-n nopțile precedente, dar în final avea să se liniștească.

Nan a dat la o parte resturile de cărbuni de pe podea și s-a așezat pe o parte, cu genunchii strânși la piept. Așa dormea mereu – ca un prunc care aștepta să fie legănat.